

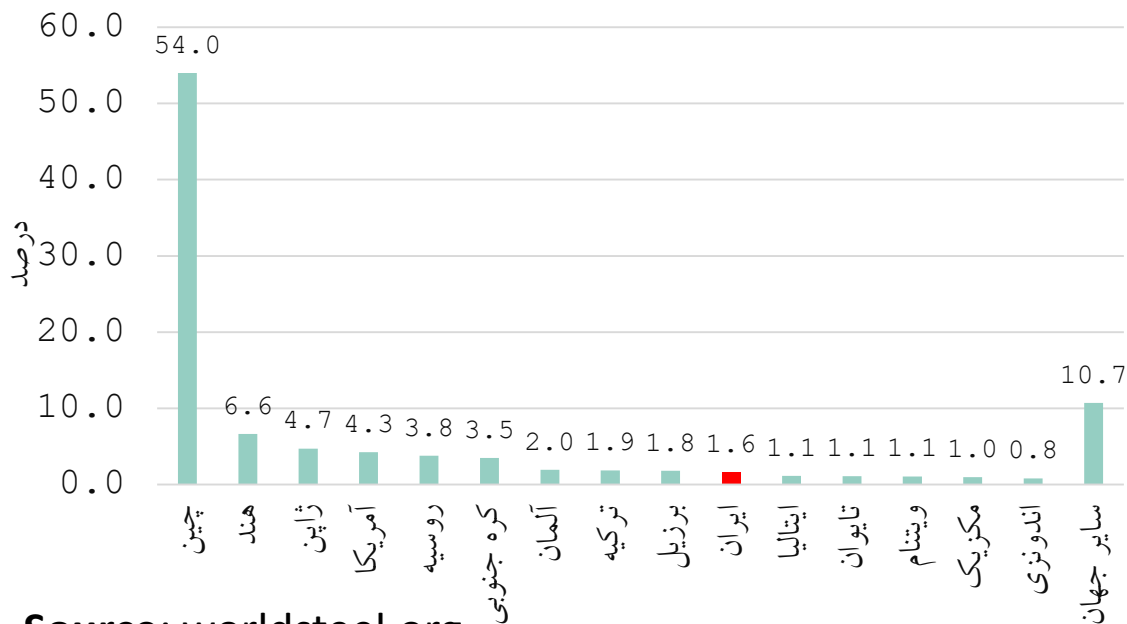
چشم انداز صنعت فولاد

بهار ۱۴۰۲ - سید شمس الدین حسینی

- فولاد به عنوان یک صنعت مادر، روابط پیشین و پسین متعددی با سایر صنایع دارد و نقش بسزایی در ارزآوری، ایجاد ارزش افزوده و اشتغال زایی در صنایع بالادستی و پایین دستی خود ایفا می کند.
- اهمیت رشد و توسعه حوزه فولاد بر سرمایه گذاری ها در بخش های مختلف
- ایران جایگاه ممتازی در بازار فولاد جهانی دارد و یکی از تولیدکنندگان بزرگ به شمار می رود.
- از سال ۱۳۹۷ با خروج آمریکا از برجام و تحریم فلزات اساسی از جمله فولاد و همچنین نوسانات شدید نرخ ارز، بازار و صنعت این محصول عدم تعادل های زیادی را تجربه کرد.
- اثرپذیری صنعت فولاد از تحولات بازار جهانی و تحولات فضای اقتصاد کلان

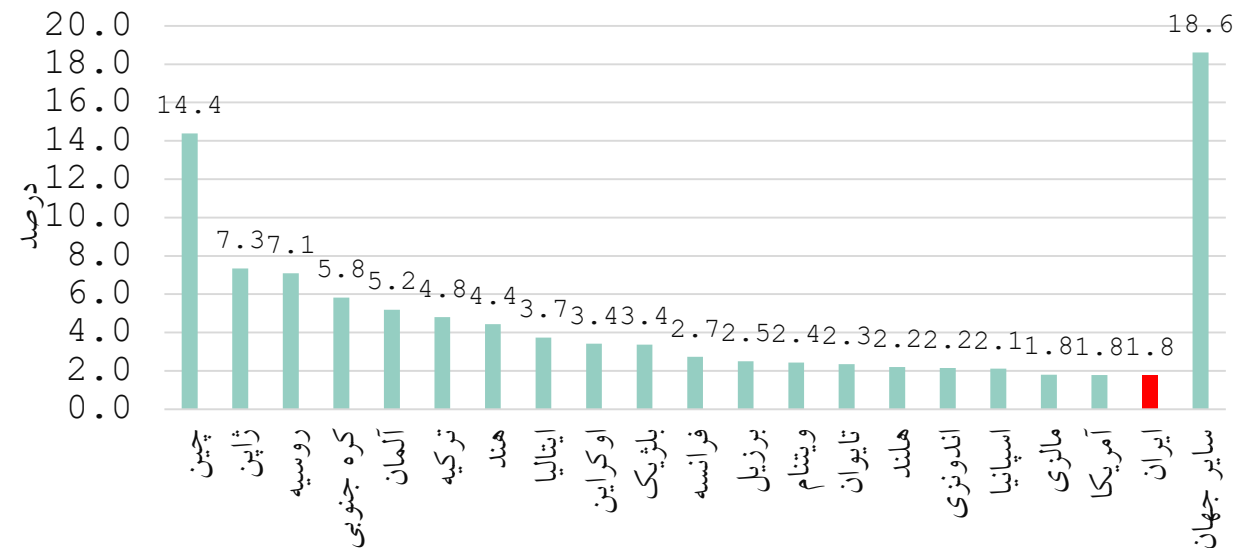
جایگاه ایران در بازار فولاد جهانی

سهم کشورهای تولیدکننده عمده فولاد از کل صادرات فولاد

Source: worldsteel.org

سهم کشورهای صادرکننده عمده فولاد از کل صادرات فولاد

در سال ۲۰۲۲ کل تولید فولاد خام جهان حدود ۱/۸۹ میلیارد تن بوده است. تولید ایران ۳۰/۶ میلیون تن بوده و در جایگاه دهم جهانی ایستاده است. در سال ۲۰۲۱ کل صادرات فولاد جهان ۴۶۰ میلیون تن بوده است. صادرات ایران در این سال ۸/۱ میلیون تن بوده که جایگاه بیستم جهانی را داشته است.

تجارت فولاد جهان به لحاظ ارزشی (براساس فصل ۷۲ کدهای HS – میلیارد دلار)

صادرات	۲۰۱۸	۲۰۱۹	۲۰۲۰	۲۰۲۱
جهان	422.6	372.3	328.5	557.9
ایران	3.9	4.3	4.2	7.6
سهم ایران	0.9%	1.2%	1.3%	1.4%

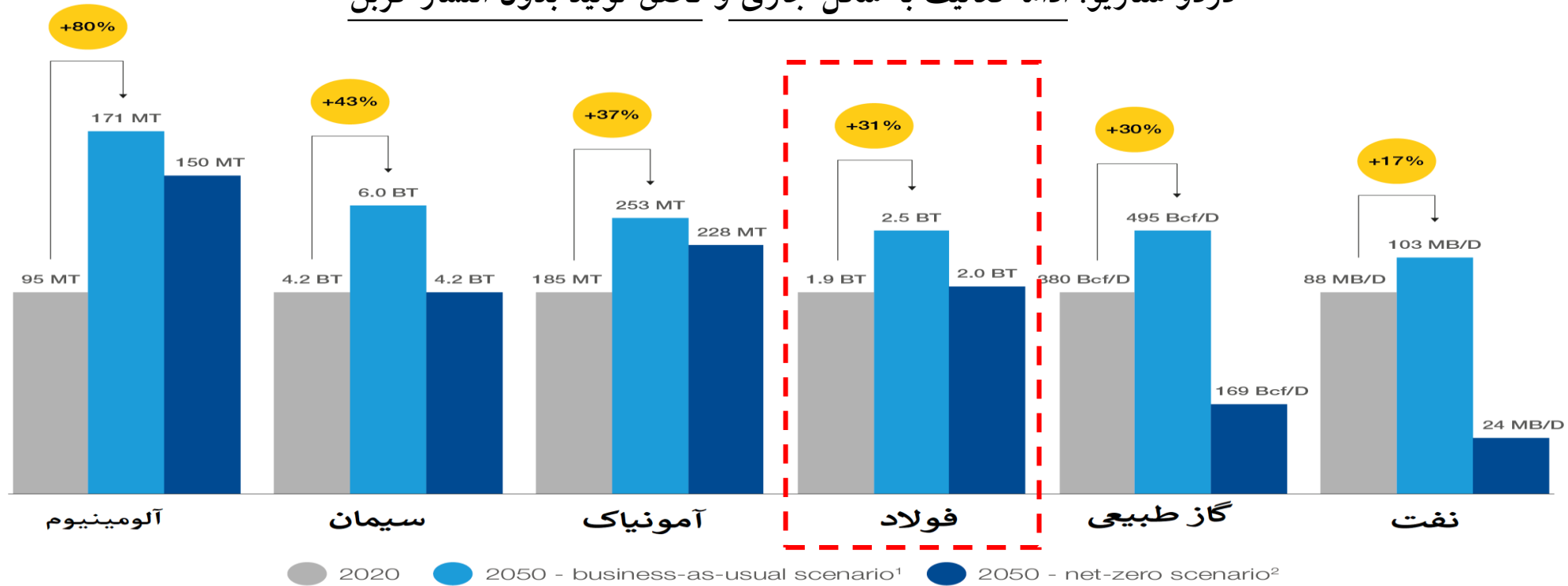
واردات	۲۰۱۸	۲۰۱۹	۲۰۲۰	۲۰۲۱
جهان	441.2	391.5	339.5	554.1
ایران	1.2	1.1	1.4	1.4
سهم ایران	0.3%	0.3%	0.4%	0.2%

Source: www.trademap.org

سهم ایران در تجارت جهانی فولاد در دوره مورد بررسی کمتر از ۱ درصد بوده است.

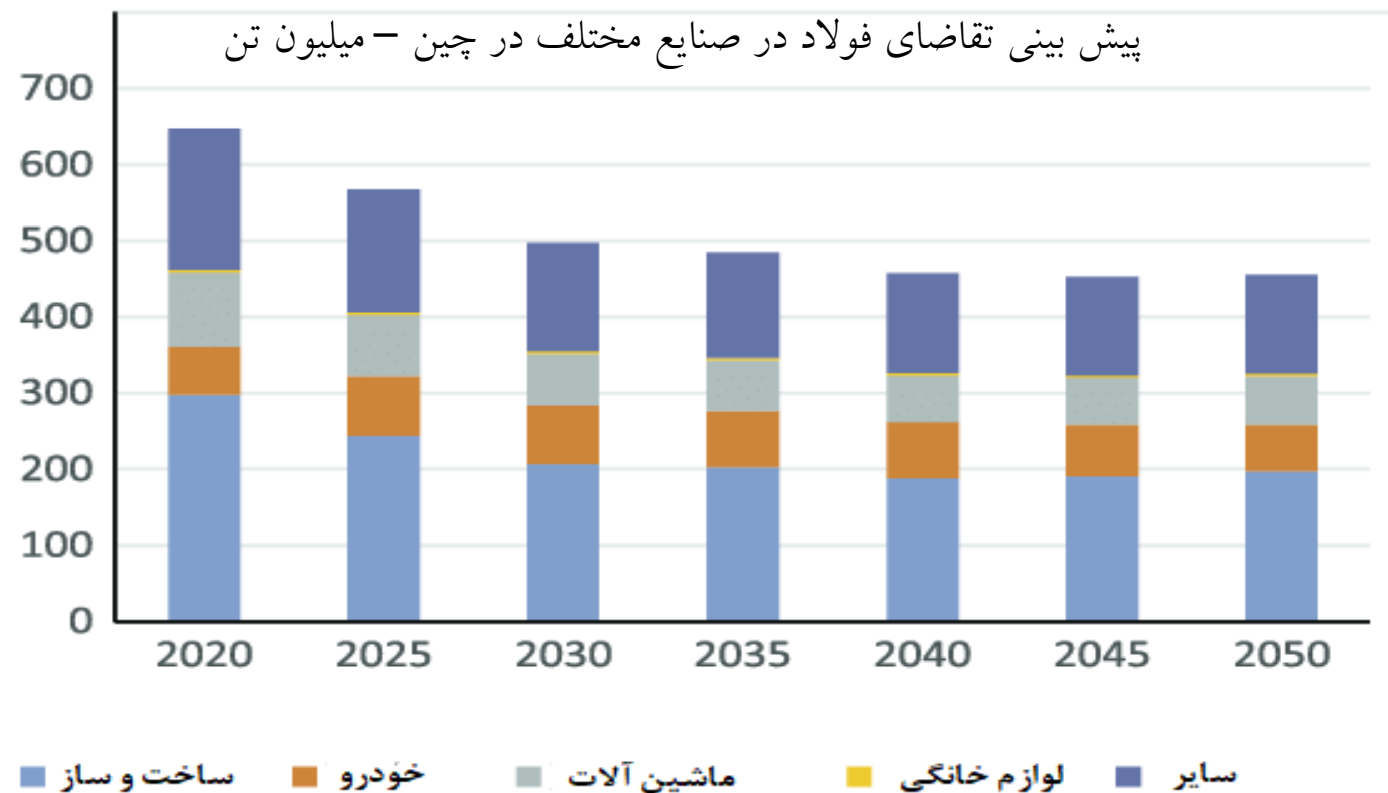
پیش بینی تقاضای برخی کامودیتی ها با تاکید بر فولاد تا افق ۲۰۵۰ - میلیون تن

دردو سناریو: ادامه فعالیت به شکل جاری و تحقق تولید بدون انتشار کربن

صنعت فولاد در سطح جهانی با افزایش تقاضا روبرو خواهد بود.

تغییرات تقاضا برای مصرف فولاد در چین تا افق ۲۰۵۰

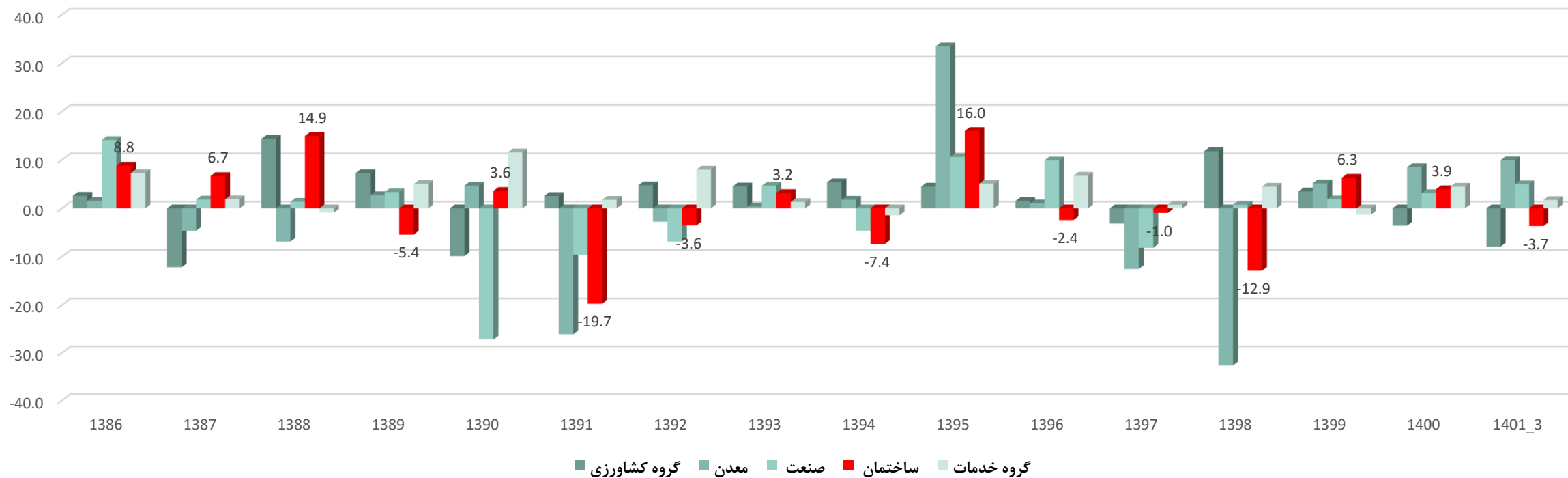

ساخت و ساز بیشترین سهم را از تقاضا برای فولاد در چین را به خود اختصاص خواهد داد.

عوامل موثر بر آینده فولاد در سطح جهانی

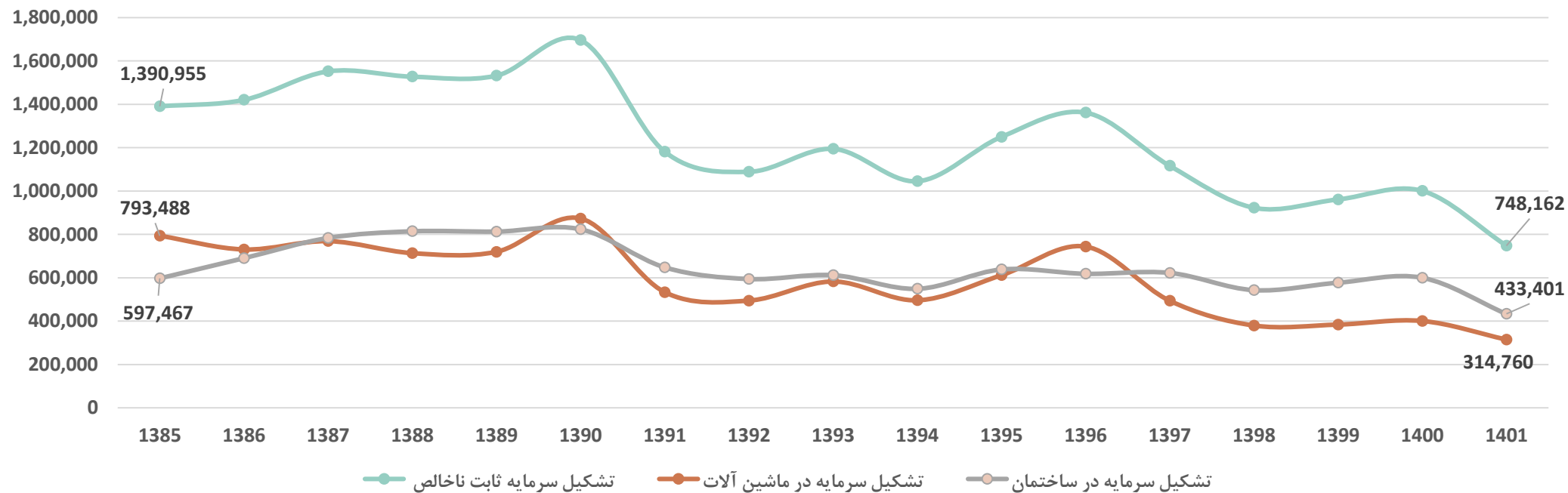
- ❑ جهت گیری اقتصاد چین (رکود بخش مسکن چین و یا میزان ماندگاری مازاد سرمایه گذاری در این بخش)
- ❑ وجود مازاد در کشورهای مثل چین، روسیه، هند و برخی دیگر تامین کنندگان
- ❑ تداوم در جنگ اوکراین (اختلال در زنجیره تامین کامودیتی ها)
- ❑ تعهدات بین المللی تولید بدون انتشار کربن و افزایش تقاضا برای خودروهای برقی
- ❑ هزینه های بالای مواد خام/انرژی (روند افزایشی قیمت های انرژی و چالش تامین مواد خام مانند سنگ آهن، تامین انرژی مانند برق، کک و زغال سنگ در کنار چالش تامین آب)
- ❑ افزایش هزینه های مالی و تورم در اقتصادهای بزرگ (افزایش نرخ بهره و تورم در آمریکا و اروپا)
- ❑ نوسان قیمت و آثار آن بر هزینه های تولید و سرمایه گذاری

رشد بخش های مختلف اقتصادی و آثار آن بر تقاضای فولاد (درصد)

- نرخ رشد اقتصادی در دوره مورد بررسی کمتر از ۱.۵ درصد بوده و وضعیت در دهه ۱۳۹۰ بسیار نامطلوب و نزدیک به صفر بوده است.
- متوسط نرخ رشد اقتصادی بخش ساختمان در دوره ۱۳۸۶-۱۴۰۱ کمتر از ۰.۵ درصد بوده است.
- در دوره ۱۳۸۶-۱۴۰۱ متوسط نرخ رشد اقتصادی بخش صنعت حدود صفر و بخش معدن منفی بوده است.

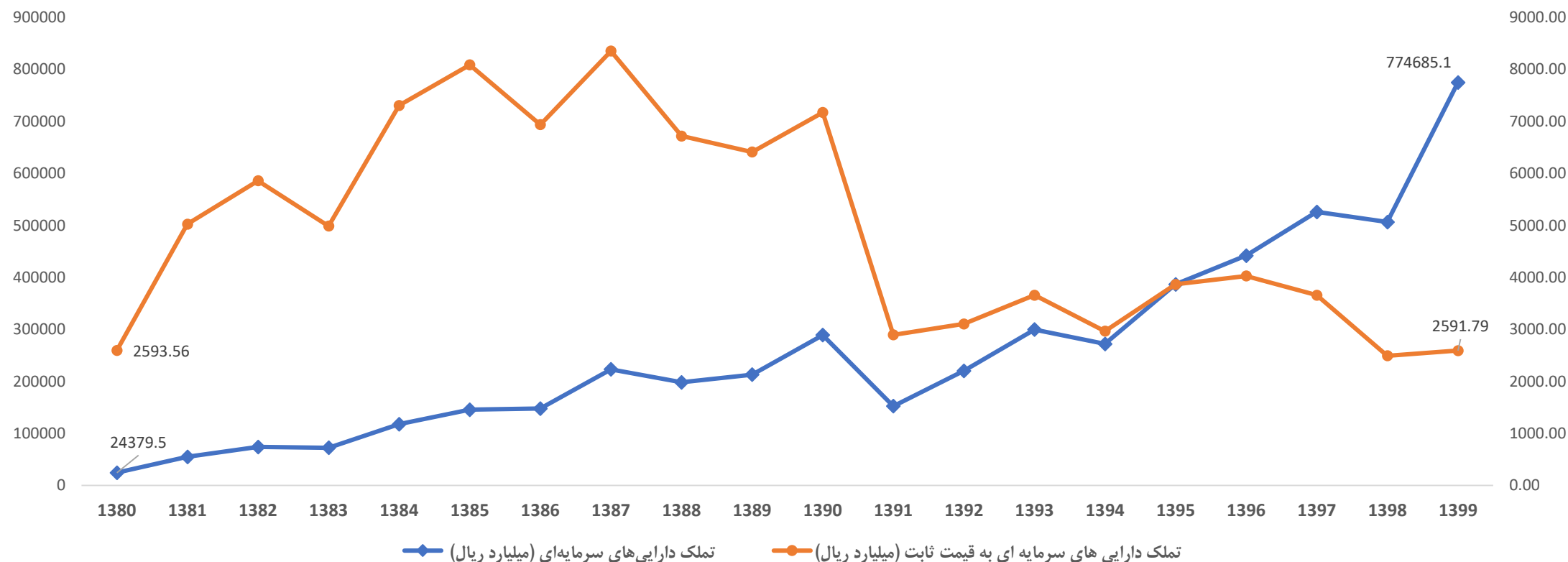
تشکیل سرمایه در بخش های مختلف اقتصادی ایران (میلیارد ریال – قیمت ثابت ۱۳۹۰)

ماخذ: مرکز آمار ایران

روند نامطلوب تشکیل سرمایه در بخش های مختلف بر تقاضا برای فولاد برای سرمایه گذاری مولد اثر معکوس دارد.

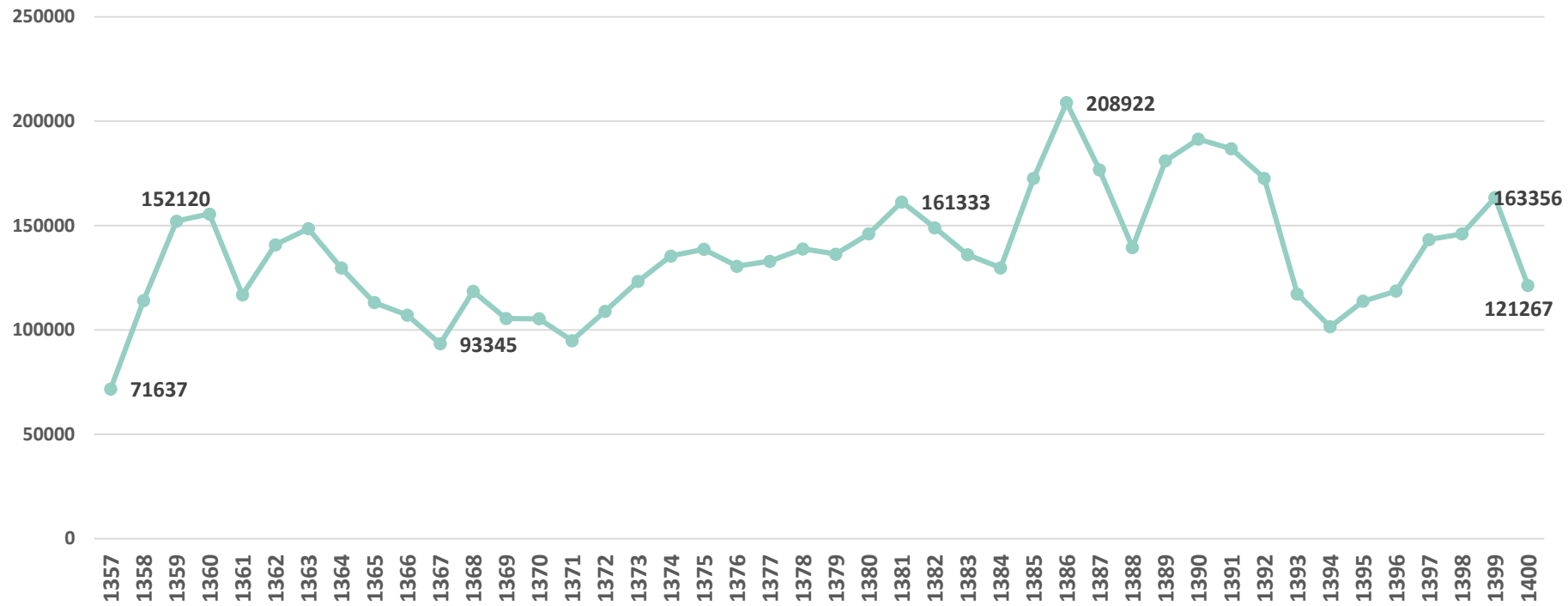
تحولات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (میلیارد ریال – به قیمت جاری و ثابت)

ماخذ: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به قیمت ثابت (تعدیل شده براساس تورم) نشانگر کاهش قابل توجه این نوع از مخارج در دوره مورد بررسی است.

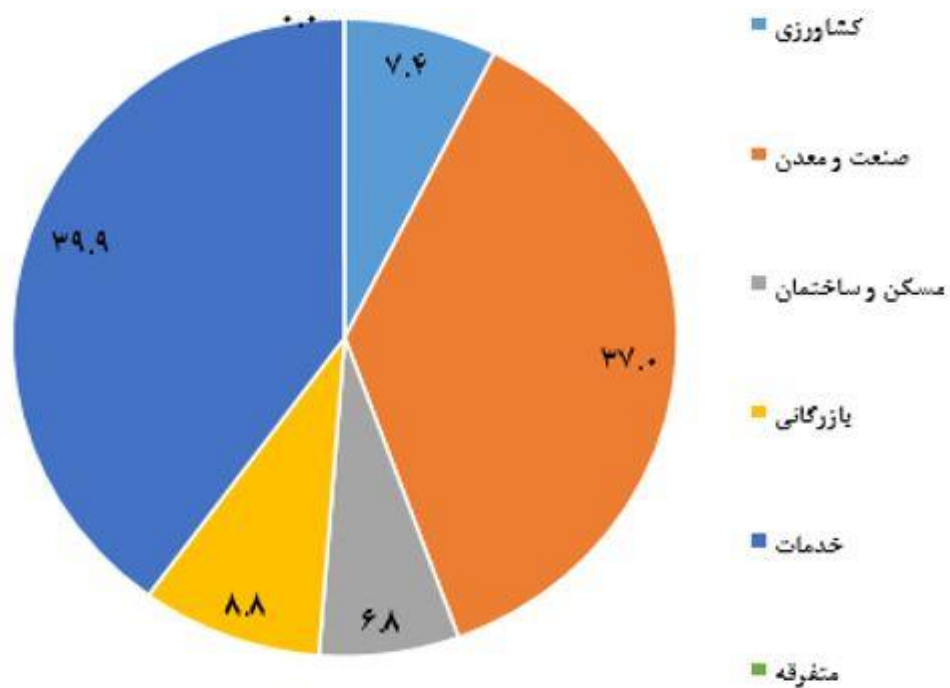
پروانه های ساختمانی صادر شده توسط شهرداری های کلیه مناطق شهری (فقره)

ماخذ: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

کاهش شدید پروانه های صادره در سال ۱۴۰۰ و پیش بینی تداوم این روند در سال ۱۴۰۲

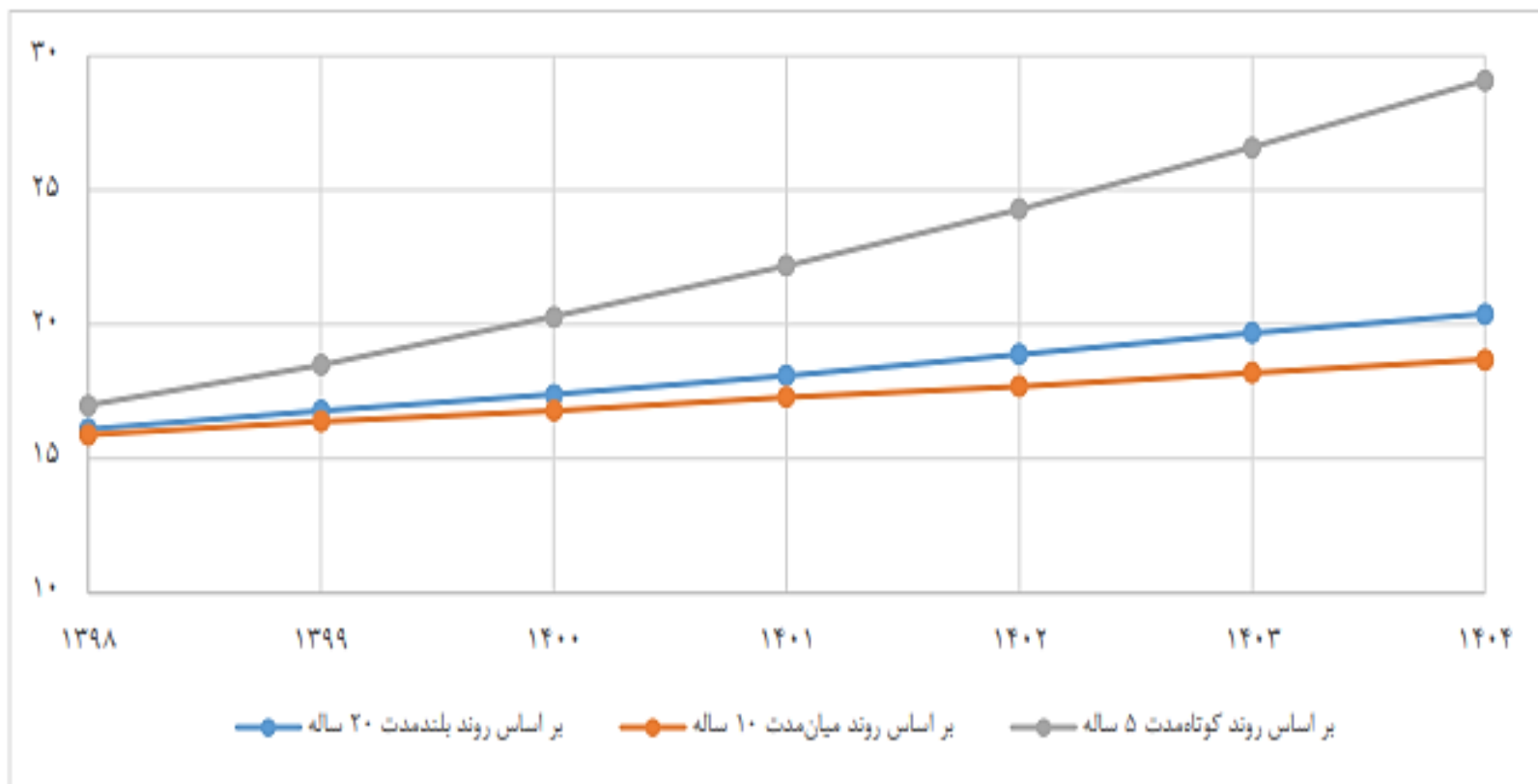
تسهيلات پرداختي کل بانک ها به صاحبان کسب و کارهاي به تفکيک بخش هاي اقتصادي (درصد-۱۲ ماهه ۱۴۰۱)

سهم حدود ۷ درصدی بخش مسکن و ساختمان

ماخذ: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

تقاضا برای فولاد در افق ۱۴۰۴ با روش مصرف سرانه (میلیون تن)

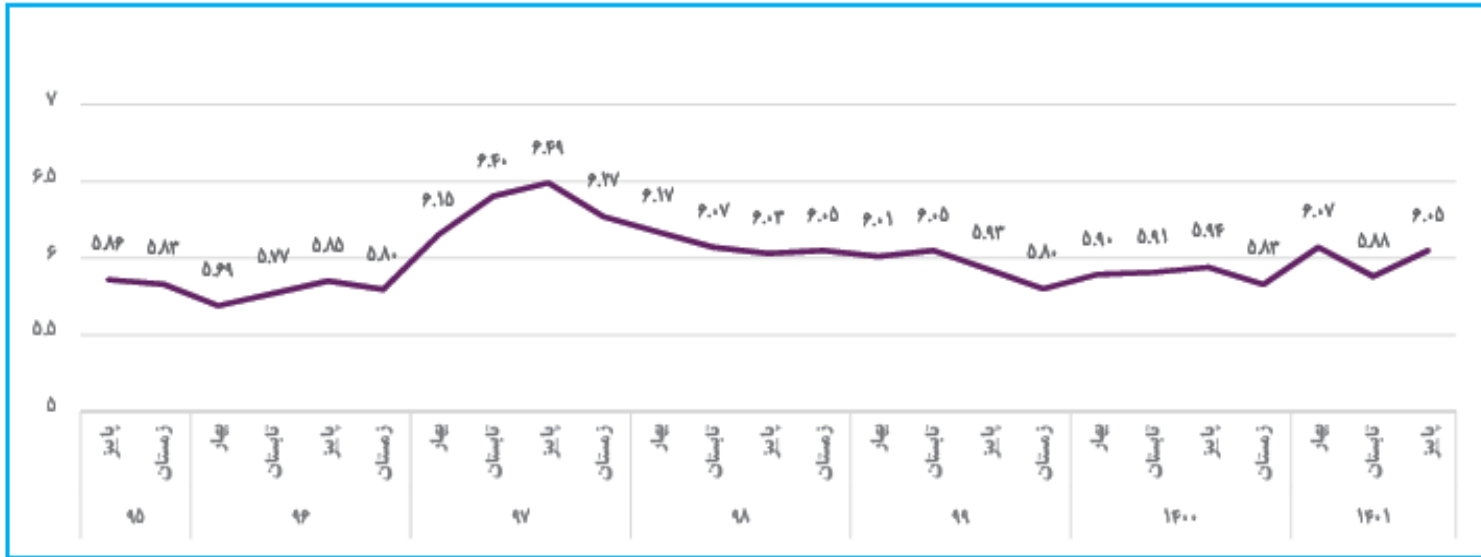

مأخذ: طرح پایش فولاد کشور، سال ۱۳۹۷، شرکت ملی فولاد

به ازای هر ۱ درصد افزایش در درآمد سرانه حدود ۱/۱ درصد به مصرف سرانه فولاد در جهان افزوده شده است و در ۱۰ سال اخیر به ازای هر ۱ درصد افزایش در درآمد سرانه حدود ۱ درصد به مصرف سرانه فولاد در جهان افزوده شده است. مصرف فولاد خام در کشور در افق ۱۴۰۴ در بازه‌های از ۲۰.۴ میلیون تن بر اساس سناریوی (رشد اقتصادی ۳.۴ درصدی و با جمعیت ۸۸.۹ میلیون نفری) تا ۲۹.۱ میلیون تن (بار شد اقتصادی ۸ درصدی و جمعیت ۸۸.۹ میلیون نفری) خواهد بود.

با توجه به وضعیت بازار داخلی و تحولات آن، صادرات رکن مهم در چشم انداز صنعت فولاد کشور خواهد بود.

روند شاخص محیط کسب و کار

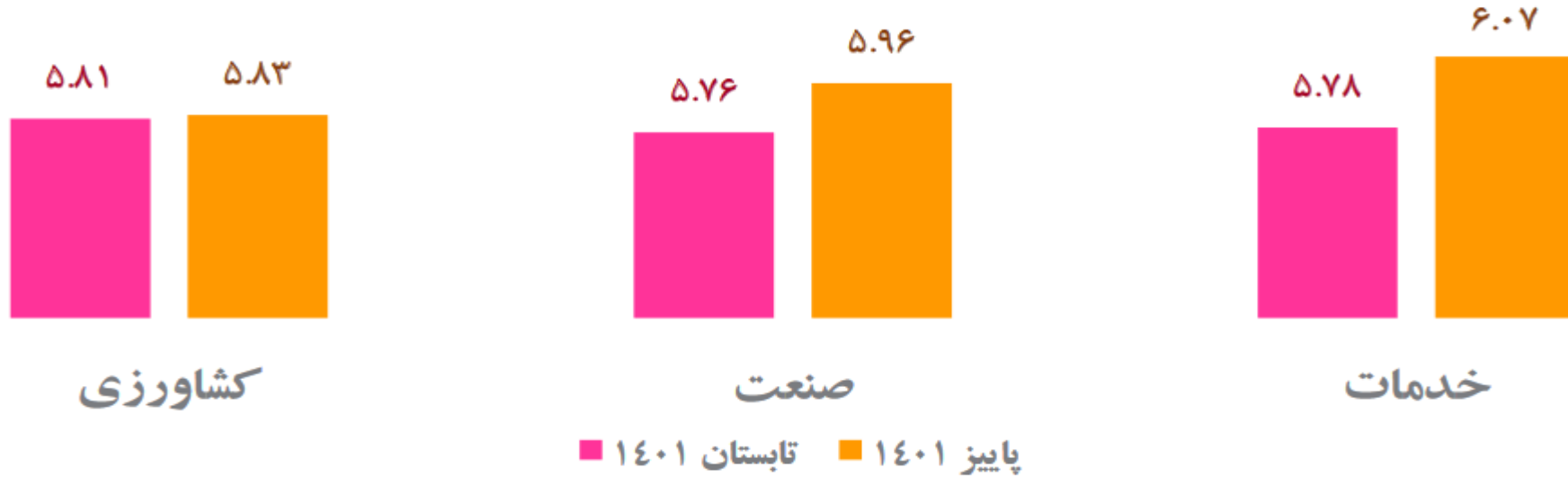
♦ بهترین عدد
♦ بدترین عدد

ماخذ: مرکز پژوهش های اتاق ایران

اهمیت سهولت محیط کسب و کار برای رونق فعالیت های متقاضی برای محصولات صنعت فولاد

شاخص ملی محیط کسب و کار ایران (آخرین وضعیت در پاییز ۱۴۰۱)

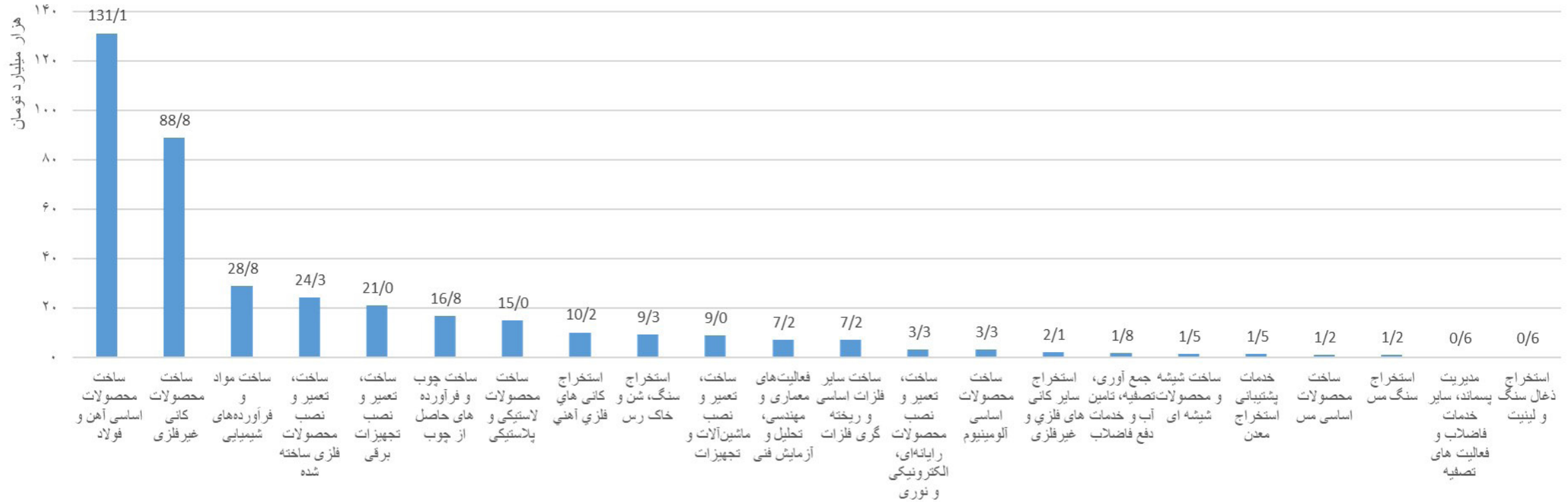
♦ بهترین عدد
♦ بدترین عدد

مهمترین موانع کسب و کار بیان شده توسط فعالان اقتصادی در بخش صنعت در پاییز ۱۴۰۱:

- غیرقابل پیش بینی بودن قیمت مواد
- بی ثباتی در مقررات و رویه های اجرایی ناظر بر کسب و کارها
- دشواری تامین مالی
- دشواری فرایندهای اخذ مجوز

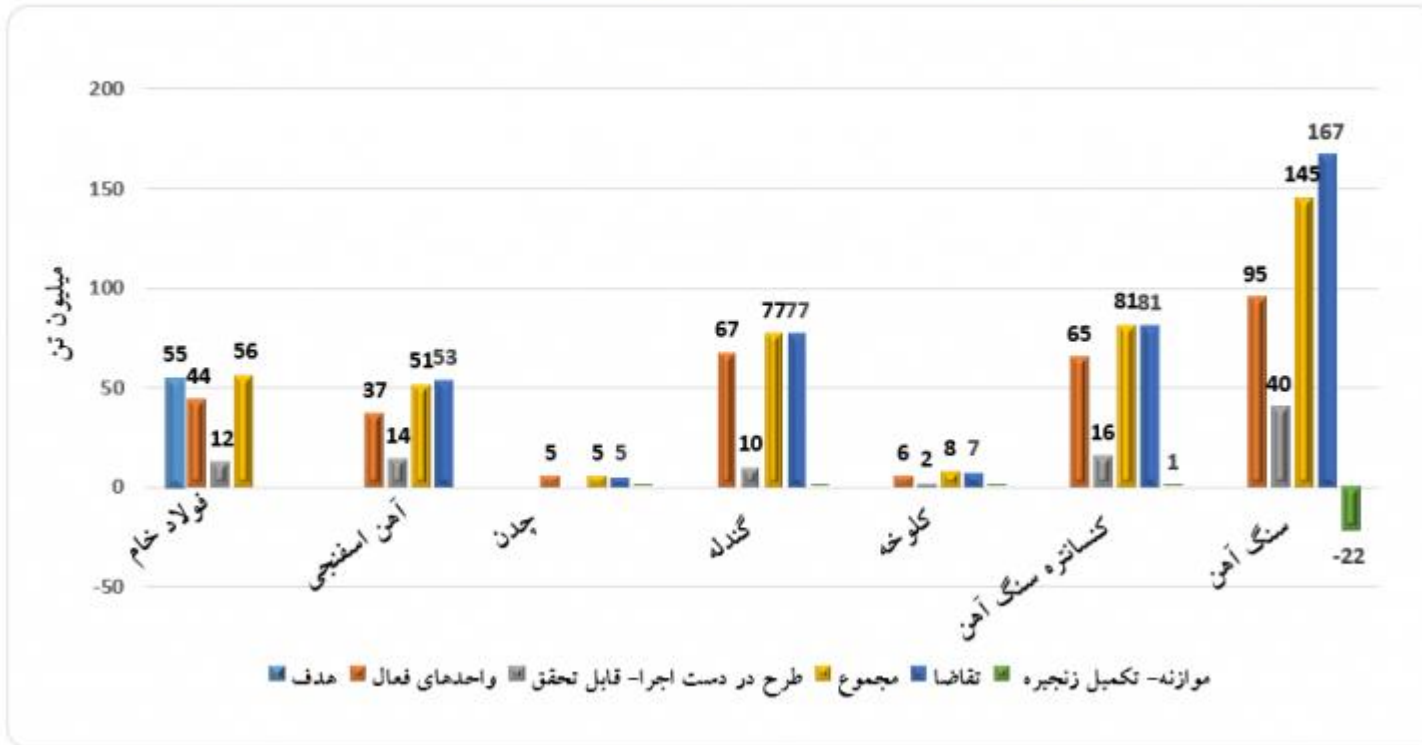
برآورد تقاضای ایجادشده از بخش های صنعتی در صورت ساخت یک میلیون واحد در سال سیاست دولت

مأخذ: موسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی

ساخت یک میلیون واحد مسکونی، به میزان ۱۳۱ هزار میلیارد تومان تقاضا برای محصولات اساسی از آهن و فولاد و ۸۹ هزار میلیارد تومان تقاضا برای محصولات کانی غیر فلزی ایجاد خواهد شد.

موازنه زنجیره فولاد از سنگ آهن تا فولاد خام در افق ۱۴۰۴

سرمایه گذاری های جدید در زنجیره فولاد در دو حوزه

- سرمایه گذاری در حوزه تامین ماده اولیه پایدار (اکتشافات در عمق، استخراج، پرعیار سازی سنگ آهن کم عیار، تامین قراضه آهن، معدن کاری فرا سرزمینی و ...)
- سرمایه گذاری در تولید محصولات ارزش افزوده بالاتر

<https://chilanonline.com/2022/09/10/44216/>

بدون احداث واحد ۱۰ میلیون تنی چابهار و توسعه ۶ میلیون تنی هرمزگان در جنوب کشور

عوامل موثر بر آینده صنعت و بازار فولاد در کشور

❑ دشواری در تامین مواد اولیه در سال های آتی

❑ ناکارآمدی نظام قیمت گذاری و اثر بر عدم تناسب زنجیره تولید

❑ کمبود سرمایه گذاری در بخش های زیربنایی، خطوط راه ها و راه آهن و ناوگان های حمل زمینی و ریلی بر هزینه های این بخش اثرگذار است.

❑ ریسک تامین برق و حامل های انرژی (قطع برق واحدهای فولادی در تابستان و قطع گاز در زمستان)

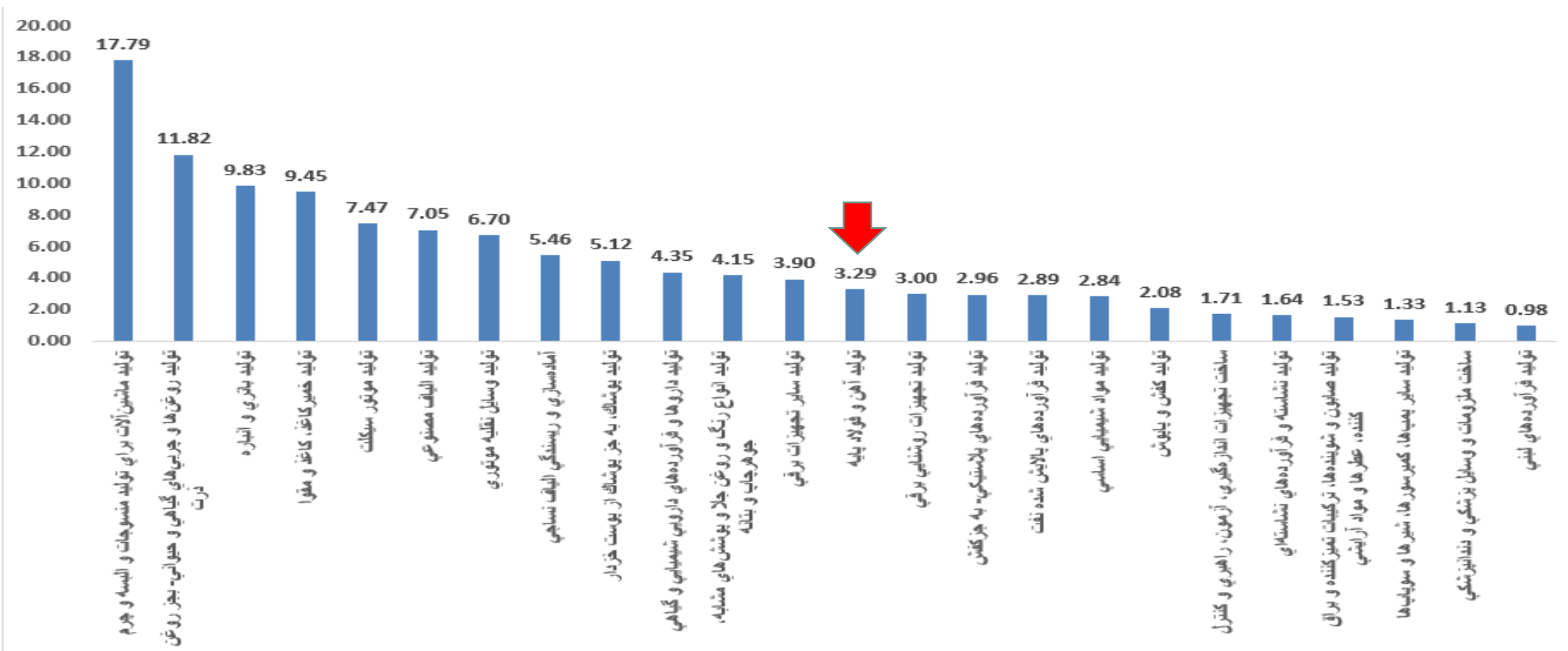
❑ تورم و نوسانات نرخ ارز و فعال شدن دلالتان برای سوءاستفاده از شکاف قیمتی؛

❑ اهمیت سیاست های دولت در توسعه و پشتیبانی از ساخت مسکن و تسهیل فضای کسب و کار مسکن

- سیاست گذاری دولت و مجلس در جهت سرمایه گذاری در حوزه صنعت و ساختمان جهت افزایش مصرف داخل و توسعه صنایع پایین دست)
براساس به هنگام رسانی طرح جامع فولاد کشور - سال ۱۳۹۷):
- تسهیل تولید و صادرات محصولات ارزش افزوده بالاتر
- توسعه زیرساخت ها و انرژی (ریل، بندر، آب، برق، گاز)
- برنامه ریزی جامع جهت تامین ماده اولیه
- توسعه صادرات در حلقه های زنجیره فولاد
- بهبود محیط کسب و کار برای توسعه کسب و کارهای مرتبط با صنعت فولاد
- تامین منابع مالی طرح های معدنی و فولادی و توسعه زیرساخت
-

با تشکر

تأثیر افزایش ۱۰۰ درصدی نرخ ارز بر ارزش افزوده فعالیت‌های منتخب (صنایع دارای اثر مثبت)

ماخذ: موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی

نرخ ارز بازار آزاد از حدود ۲۶۵۰۰ تومان در ابتدای سال ۱۴۰۱ به بیش از ۵۰۰۰۰ تومان در اردیبهشت ماه ۱۴۰۲ رسیده است.